

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kábrtovou ve věci žalobkyně **Z. L. a jejích nezletilých dětí N. A. a N. U.**, jménem nezletilých dětí podal žalobu zákonný zástupce N. N., všichni PoS Kostelec nad Orlicí, Rudé armády 1000, zastoupeni Mgr. Pavlem Čížinským, advokátem AK se sídlem v Praze 2, Ječná 7/548, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra ČR se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM**, o žalobách proti rozhodnutím žalovaného ze dne 31. 10. 2014, čj. OAM-103/ZA-ZA06-ZA04-2012, OAM-122/ZA-ZA13-ZA04-2013 a OAM-220/ZA-K01-ZA04-2013, **t a k t o :**

- I. **Žaloby se z a m í t a j í.**
- II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutími ze dne 31. 10. 2014 žalovaný správní orgán neudělil ani žalobkyni, ani jejím nezletilým synům, mezinárodní ochranu podle §§ 12 – 14b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, v platném znění. Žalobkyně v žalobě uvedla, že je občankou Ruské federace, v České republice pobývá jako žadatelka o azyl již od r. 2009. Svoji druhou žádost o udělení mezinárodní ochrany žalobkyně podala z důvodu pronásledování pro svoji muslimskou víru a s tím spojenými politickými názory, obává se návratu do Ruska, obává se represí v oblasti rodinného života. Zde v ČR se ji narodili dva synové, přitom nová legislativa v Ruské federaci, platící od 18. 11. 2011, dává velkou pravomoc úřadům k odebrání dětí z péče rodičů – ona se obává takové diskriminace jako muslimka. Její manžel by s ní zřejmě nemohl vycestovat, neboť jeho děti z prvního manželství v ČR v mezidobí získaly azyl – A. A. a A. I. Manžel byl členem strany Hizb ut Tahrir a je možné, že by mu úřady Ruska

neumožnily usadit se s žalobkyní v její zemi původu. Ona s ním v Kyrgyzstánu možná též ne, panuje tam nenávistná nálada proti Rusům. Nezákonnost napadeného rozhodnutí spatřuje žalobkyně v tom, že žalovaný bagatelizuje riziko odebrání dětí v rámci protimuslimské perzekuce, ač toto nebezpečí vyplývá z jím shromážděných materiálů, žalovaný se zcela vyhnul odpovědi na otázku, ve kterém státě může žalobkyně s rodinou realizovat svůj rodinný život. Správní orgán však ani nezmínil současné zhoršování lidskoprávní situace v Rusku. Strach z odebrání dětí do ústavní výchovy žalobkyně odvozuje z materiálu Mezinárodní federace pro lidská práva z července 2009 Rusko, Ruská společnost pod kontrolou, a ze zprávy Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky z 20. 5. 2014, která připouští pravděpodobnost používání hrozby odebrání dětí jako formy psychického nátlaku vůči vyslýcháným osobám. Přesto tuto hrozbu žalovaný nepovažuje za běžný jev, spíše za velmi ojedinělý případ, a to s odůvodněním, že zpráva prezentuje pouze případ z r. 2004, žalobkyně je však toho názoru, že zpráva popsala obecně realitu a praxi ilustrovala na jednom případě. Žalovaný dále v rozhodnutí dedukoval, že kdyby tato praxe byla běžná, jistě by neunikla pozornosti organizací, které monitorují dodržování lidských práv – žalobkyně zde namítá, že povinností správního orgánu je zjistit věci v takové míře, o které nejsou důvodné pochybnosti a ne se spokojit s tím, že zprávy něco neobsahují. Žalobkyně z výše uvedených skutečností považuje test pravděpodobnosti rizika odebrání dětí do ruské ústavní výchovy za pozitivní. Muslimové jsou v Rusku systematicky pronásledováni, jednou z forem je i odeírání dětí, tedy děje se zejména cíleně rodinám, které mají být sankcionovány za své nábožensko-politické postoje. Žalobkyně přitom měla v rámci pohovoru na mysli situaci, která nerozlišuje, zda příslušnost osoby k určité skupině je skutečná či domnělá nebo dokonce vykonstruovaná, její obava je tak reálně na místě. ČR žalobkyně považuje za jedinou zemi, kde může se svým druhem realizovat společný rodinný život, neboť on nebude moci žít v Rusku a žalobkyně v Kyrgyzstánu. V napadeném rozhodnutí však žalovaný tuto možnost váže i k území jiného státu, ač není zřejmé, který stát má na mysli a jak vypořádal námitky žalobkyně v tomto směru. Není pravdou žalovaným uváděné vyjádření na str. 8, že žalobkyně k politicky angažovaným muslimům nepatří, zcela jasně to pak nelze říci o jejím partnerovi. Samotným nuceným vycestováním by pak došlo k zásahu do jejich soukromého a rodinného života. K reálné možnosti vyřízení ruských dokladů pro děti pak žalobkyně uvádí, že úvahy, týkající se občanství jejich dětí mělo být též součástí rozhodnutí v její věci; žalovaný ve věcech kazašských žadatelů uděloval těmto doplňkovou ochranu z toho důvodu, že by jejich děti mohly mít potíže se získáním kazašského občanství, když rodiče nejsou vedeni v konzulární evidenci velvyslanectví v ČR. U dětí žalobkyně žalovaný uvádí, že dle ruského zákona o státním občanství jsou její děti občany Ruské federace (jeden rodič je ruským občanem), jenže obdobně zní i zákon Kazachstánu. Jde konečně nejen o formální znění zákona, ale též o jeho praktickou aplikaci. Rozhodnutí je v tomto smyslu nepřezkoumatelné, když při rozhodování skutkově shodných či podobných případů vznikly nedůvodné rozdíly – viz § 2 odst. 4 správního řádu. V neposlední řadě žalobkyně poukazuje na neaktuálnost podkladů vzhledem k prudkému zhoršení lidskoprávní situace v Rusku v souvislosti s krizí na Ukrajině, uvádí, že není v jejím zájmu, ani zájmu dětí navrátit se do vlasti, kde je vyhrocená politická situace s ohledem na anexi Krymského poloostrova, poslední situace popisují však materiály z léta 2014. Dosud též nebylo z procesního pohledu rozhodnuto o rozkladu žalobkyně ve věci vznesené námitky podjatosti ředitele OAM H. Připomíná též, že co do dopisu V. B. ze dne 16. 4. 2014 je hovořeno o riziku diskriminace v „uzavřených komunitách“, je přesvědčena, že

muslimové takovou jsou, i když o nich v tomto smyslu výslovně zpráva takto nehovoří. Svévolná pak není ani obava žalobkyně ze situace, kdy se jí nepodaří získat legálně doklady, v Rusku existuje rozsáhlý trh s nelegálními doklady zcela zřejmě proto, že je po nich poptávka, která by nebyla, kdyby je bylo možné sehnat legální cestou. Je přesvědčena, že splňuje podmínky ust. § 12 písm. b), § 14 a případně i § 14a odst. 2 písm. b) a d) zákona o azylu a navrhuje zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci k dalšímu řízení.

Ve věci nezletilých synů žalobkyně pak žaloby obsahují námitky v tom smyslu, že existují obavy z toho, že v případě návratu do Ruska budou pronásledováni pro muslimskou víru a s islámem spojené politické názory rodičů, nejvíce se obávají represí v oblasti rodinného života, jsou kyrgyzské národnosti a občané Ruské federace, v ČR pobývají jako žadatelé o azyl od doby svého narození. Nová legislativa Ruské federace přitom dává velkou pravomoc úřadům, kvůli níž hrozí jejich odebrání rodičům z jejich péče, rodiče jsou v Rusku považováni za extremisty a hrozí jejich pronásledování z důvodu příslušnosti k organizaci Hizb ut-Tahrir. V případě jejich odebrání z péče rodičů by mohlo dojít k porušení práva nezletilých žít s rodiči a ke způsobení psychické a morální újmy. V Rusku jim též hrozí diskriminace kvůli jejich muslimskému jménu a náboženskému vyznání rodičů. Žalovaný v citovaných rozhodnutích bagatelizuje riziko případného odebrání žalobců z péče rodičů, zcela se pak vyhnul odpovědi na otázku, ve kterém státě budou žalobci se svými rodiči – matkou, občankou Ruské federace a otcem, občanem Kyrgyzstánu – moci realizovat svůj rodinný život. Správní orgán se pak vůbec nezabýval tím, zda nezletilí žalobci se mohou na základě zákonů domnívat, že jsou formálně státními občany Ruské federace, zda bude jejich občanství úřady uznáno a zda získají ruské doklady. Žalovaný pochybil, pokud rozhodl ve věci dětí dříve, než ve věci jejich otce, nezmínil ani výrazné zhoršování lidskoprávní situace v Rusku a pracoval s neaktuálními podklady. V dalším pak žaloby poukazují shodně na rozhodnutí ve věci matky nezletilých co do námitek, směřujících proti nedostatečnému zhodnocení hrozby odebrání dětí rodičům, nepřezkoumatelnosti úvahy o možné realizaci rodinného života všech členů rodiny, reálné možnosti vyřízení ruských dokladů pro děti s poukazem na dřívější rozhodnutí žalovaného ve věci kazašských dětí (viz shora), též s poukazem na vyhrocenou politickou situaci v Rusku s ohledem na anexi Krymu. I žaloby ve věci nezletilých žádají v konečném rozhodnutí zrušit napadená rozhodnutí žalovaného a vrátit mu věci k dalšímu řízení. Je navrhováno uhradit náklady řízení.

Žalovaný správní orgán reagoval písemnými vyjádřeními, a to ze dne 13. 2. 2015, oprávněnost žalobních námitek popřel a uvedl, že plně odkazuje na obsah spisů, zejména samotné žádosti o udělení mezinárodní ochrany, protokoly o pohovorech a vydaná rozhodnutí. V řízeních bylo vycházeno zejména z výpovědí, jak žalobkyně, tak zákonného zástupce dětí, podkladových informací, shromážděných v průběhu správních řízení. Účastníkům bylo umožněno sdělit vše podstatné pro osvětlení důvodů podaných žádostí, seznámit se s podklady a žalovaný reagoval i na námitky žalobkyně, sdělené ve správním řízení. Byl zjištěn skutečný stav věcí, byl opatřen dostatek potřebných podkladů pro vydání rozhodnutí, v jejichž odůvodnění se žalovaný velmi podrobně, jasně, srozumitelně a v souladu s platným právem vypořádal s uváděnými důvody žádostí z hlediska všech forem mezinárodní ochrany a uváděný příběh žalobců. Žalobkyně sama požádala o udělení ochrany již podruhé, první žádost z r. 2009 podala z důvodu náboženského vyznání, kvůli členství v Hizb

ut-Tahrir, v opakované žádosti pak uvedla, že se obává případného umístění svého syna do ústavní péče a zbavení svých rodičovských práv, obavu dává do souvislosti s nově přijatou ruskou legislativou, upravující práva dítěte a s tím, že jí jako muslimce podporující cit. stranu mohou děti odebrat právě z uvedeného důvodu. V ČR žije druh žalobkyně, občan Kyrgyzstánu, s nímž má obě děti, společný život mohou realizovat pouze na území ČR. Žalovaný plně odkazuje na odůvodnění svých rozhodnutí ve věcech matky i dětí, uvádí, že v případě žalobkyně velmi podrobně odůvodnil své stanovisko k případné hrozbě odebrání dětí na str. 6 – 8 a 11 – 13, hrozbu pronásledování ani vážné újmy neshledal. Podpora organizace Hizb-ut-Tahrir ze strany žalobkyně a její údajné aktivity v tomto směru nepředstavují okolnost, která by ze strany státních orgánů Ruské federace mohla ve vztahu k ní vyvolat zájem, podřaditelný pod opodstatněnou obavu z pronásledování či hrozby vážné újmy. Toto bylo pravomocně prokázáno již v minulém řízení, je tak její tvrzení o tom, že by jí ze stejného důvodu hrozilo odebrání dětí možné označit za spekulativní a nepodložené. Žalobkyni nelze ani označit za politicky aktivní muslimku či islamistku, která by měla být za své nábožensko-politické postoje sankcionována. Na str. 13 rozhodnutí se pak správní orgán zabýval problematikou realizace společného rodinného života žalobkyně, obou dětí a jejího druha, zjistil, že se nacházejí v ČR v postavení žadatelů o udělení mezinárodní ochrany, je tak zřejmé, že realizace jejich společného života není spojena výhradně s územím ČR, nikdo z nich si k ČR nevytvořil vazby trvalého charakteru. Ani pobyt druha žalobkyně a otce jejích dětí není spojen se zdejším územím vzhledem k jeho dalším dětem, neboť mu z tohoto titulu nebyl udělen azyl za účelem sloučení rodiny, je proto věcí žadatelů, které místo si zvolí ke společnému životu. O nezletilých dětech žalobkyně bylo rozhodováno samostatnými rozhodnutími, není proto důvod uvádět další důvody do rozhodnutí žalobkyně. Své podkladové informace hodnotí žalovaný jako dostatečné, námitky o zhoršené lidskoprávní situaci a anexi Krymu považuje žalovaný za obecné, nekonkrétní a s chybějící souvislostí s příběhem žalobkyně. Pokud se týče žalobou namítané podjatosti ředitele OAMP, je součástí spisu závěr o tom, že není vyloučen z projednávání a rozhodování věci, namítaný rozklad není součástí správního spisu.

Ve věci nezletilých dětí žalobkyně žalovaný u syna A. poukazuje na skutečnost, že se rovněž jedná již o druhou žádost o udělení mezinárodní ochrany, první žádost byla zamítnuta jako zjevně nedůvodná, a to k tvrzení obav z umístění do dětského domova v případě, že by matka byla uvězněna pro své náboženské vyznání. V současné době, jak uváděno shora, namítá obavy z porušení svých práv, v souvislosti s novou ruskou legislativou, s tím, že rodiče by byli považováni za extremisty a pronásledováni z důvodu příslušnosti ke straně Hizb-ut-Tahrir. Uváděné skutečnosti žalovaný vyhodnotil jako nedůvodné pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany, neboť neshledal, že by nezletilý byl ve své vlasti pronásledován nebo že by mu hrozila vážná újma ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu a toto řádně odůvodnil. U obou nezletilých dětí pak žalovaný odkazuje na svá rozhodnutí, a to konkrétně str. 4 – 6 a 8 – 10, kde vysvětlil podrobně, že námitku bagatelizace případného hrozícího odnětí dětí z péče rodičů nemohl považovat za důvodnou, neboť podpora citované organizace nepředstavuje okolnost, která by mohla znamenat její opodstatněnou hrozbu z pronásledování či hrozby vážné újmy, azylově relevantní, a proč považuje taková tvrzení za nepodložená. Námitky ohledně potřebné realizace společného rodinného života pak žalovaný zdůvodnil obdobně jako v případě matky nezletilých, oba chlapci nabyli občanství Ruské federace ze zákona, je tak bezpředmětné zabývat se uznáním jejich občanství ruskými úřady.

K námitce o předčasnosti rozhodování ve věci synů v případě dosud nerozhodnuté žádosti jejich otce, občana Kyrgyzstánu, správní orgán poukazuje na to, že matka žalobců je státním občanem Ruské federace, v její věci žalovaný rozhodoval současně, navíc je potřebné zdůraznit, že v současné době otec nezletilých dětí podal již sedmou žádost o mezinárodní ochranu v ČR. K námitce o neaktuálnosti podkladů žalovaný odkázal na svoji argumentaci ve věci žalobkyně. Správní orgán z uvedených důvodů považuje žalobní námitky za nedůvodné a navrhuje zamítnutí žaloby.

Ze správních spisů plyne, že žalobkyně podala svoji současnou žádost o udělení mezinárodní ochrany v ČR dne 19. 4. 2012, uvedla, že je narozena 11. 11. 1982, státní občan Ruské federace, ruské národnosti, svobodná, rodiče a sestra žijí v Rusku. Na zdejší území pobývá její syn A. a druh N. N. Do března 2009 žila v Archangelsku v Rusku, od té doby pobývá v ČR. Vyznává islám – sunnismus, je přívrženkyní strany Chizb ut Tacherir od 11/2008. Má VŠ vzdělání v oboru historie, nedokončený psychologický obor. Pracovala jako sekretářka, pracovnice personálního oddělení. Žalobkyně uvedla, že k dříve uváděným důvodům žádosti se nechce vyjadřovat, nově však byl v Rusku přijat nový zákon č. 264736-5, změny federálního zákona o základních právech dítěte Ruské federace a jednotlivé zákonodárné akty pro zavedení institutu zmocněnce prezidenta pro práva dítěte, jehož podstatou je přeorientování státní politiky se zaměřením na práva dítěte. Jedná se o ombudsmana, který má v každém regionu svého zástupce, kteří mohou na základě tohoto zákona libovolně rozhodovat o právech dítěte. Pro matku, které odeberou dítě, je následně velmi těžké prokázat, že se dokáže o své dítě postarat a jediné se musí obrátit na soud, naděje na úspěch je však velmi malá, neboť všechny instituce spolupracují. Nový zákon dovoluje takto odebrané dítě dát k adopci, a to i cizincům. Žalobkyně byla již dříve sledována FSB a obává se, že po návratu by jí dítě odebrali, syn by mohl sloužit jako prostředek nátlaku na její osobu. Chtěli by po ní výpověď, svědectví, pokud by nespolečně pracovala, došlo by k uvěznění a dítě by jí odebrali. Na tamním území nebyla již tři roky, v případě návratu by byla podezřelá. Matkám jsou děti odebírány z malicherných důvodů, třeba proto, že nemají v ledničce pomeranče. V místě jejího bydliště odebrali ženě tři děti, protože se rozvedla s mužem, který pil. Děti umístili do různých dětských domovů a jedna dívka se oběsila. Otec syna žije zde, žalobkyně takto nemůže rozbít rodinu, kdyby se vrátila bez muže, bylo by to pro ně v Rusku mnohem horší. Žalobkyně je těhotná, s druhem nemůže do Ruska, tam nemají asiati rádi, on též podporuje uvedenou stranu, hrozilo by jim nebezpečí. Zde v ČR on má dvě další děti s jinou ženou, která získala azyl. V Kyrgyzstánu je genocida Rusů, tam též nemohou odjet. Do ČR žalobkyně cestovala letecky, chce zde zůstat. V rámci pohovoru dne 26. 4. 2012 žalobkyně uvedla, že již o dvě děti přišla, jedno se narodilo mrtvé a jedno potratila, kdyby měla přijít o syna, bylo by to pro ni velmi těžké. Četla o těch věcech na internetu a viděla, že podle ombudsmana nelze dítě ani plácnout, děti by měly ve škole informovat o zákazech rodičů. To, že je muslimka, by bohatě k odebrání dítěte stačilo. Orgány si vždy najdou způsob nátlaku. Kdyby se navrátila do Ruska s dítětem, riskuje, že o něj přijde, bude sociální element pod stálým dozorem. Její muž by se již nemohl vrátit ke svým dětem, které žijí zde, jejich matka jim řekla, že je opustil. O dceru, která žije v Kyrgyzstánu, se pravidelně zajímá, telefonuje si s ní. Dále žalobkyně uvedla, že je příznivkyní názorů strany Hizb ut-Tahrir, myšlenky čistého islámu, ale nemyslí si, že by její podpora strany byla pro řízení nějak důležitá. Pro ztrátu syna by si v Rusku klidně vymysleli jiný důvod, v Ufě soudili v letech 2011-2012 několik muslimských

rodin za to, že jsou členy strany, i když to ve skutečnosti nebyla pravda. U soudu byly z důkazních knih vytrženy listy. Soudí muslimy, kteří jsou aktivní a nahlas o islámu hovoří. Jsou trestné činy, u nichž se musí najít pachatel, použili by ji, protože jako muslimka se na to hodí. V Archangelsku žije málo muslimů, nikoho by nezajímalo, že to není pravda. I kdyby jela do jiné oblasti, hned by věděli, že je v Rusku a upřeli by na ni pozornost. Z Kyrgyzstánu všichni Rusové odjeli, jsou tam méněcenní, tam by žít nemohla, manžel kyrgyzsky neuměl a všichni se mu smáli, musel se naučit. Žalobkyně chce zůstat zde s mužem a dítětem. Ve spise se dále nachází rozhodnutí žalovaného z 23. 5. 2012 o tom, že ředitel OAMP není vyloučen z projednávání a rozhodování věci, zprávy lékaře o těhotenství žalobkyně, podkladové zprávy, které jsou citovány v protokolu o seznámení s podklady ze dne 17. 10. 2013, kdy žadatelka uvedla, že je její zástupce doplní, dále pak, že se jí narodil další syn. Poté žalovaný doplnil podklady o Informaci OAMP Rusko – „Zákon o sociálním patronátu“, dále o podklad MV ČR Rusko – Zákon o rodině č. 223-FZ z 3. 12. 2011, ve znění novely z 5. 5. 2014, a dále o Informaci nevládní organizace „Memorial“ únor 2005, Informaci MZV čj. 109403/2013-LPTP z 8. 8. 2013 – Rusko, Zprávu Rusko – Mezinárodní federace pro lidská práva – červenec 2009, Ruská federace – Informace MZV čj. 99316/2014-LPTP z 16. 4. 2014, Rusko – Informace MZV čj. 94664/2014-LPTP z 21. 3. 2014, Rusko – Informace Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky z 20. 5. 2014, Rusko – Informace Human Rights Watch, 21. 1. 2014 - výroční zpráva 2014, Rusko – MZ USA z 27. 2. 2014 – Zpráva o dodržování lidských práv za r. 2013. S těmito dalšími podklady byla žalobkyně seznámena dne 4. 7. 2014, resp. uvedla, že si je ofotí a její zástupce se k nim vyjádří, což také učinil dne 22. 7. 2014. Dne 31. 10. 2014 vydal žalovaný napadené rozhodnutí ve věci.

Ve věci nezletilých dětí jednal před správním orgánem jejich otec, N. N., který uvedl, že děti se narodily v ČR a po případném návratu do Ruska se obávají porušování svých práv s ohledem na přijetí nového zákona, dle kterého lze děti rodičům odebrat, rodiče jsou v Rusku považováni za extremisty a jsou pronásledováni z důvodu příslušnosti k politické straně Hizb ut Tahrir Al islam, znají rodinu stoupenců strany, kdy rodiče byli odsouzeni k trestům odnětí svobody a osmiměsíční dcera byla dána do dětského domova, až po čtyřech letech byla předána do péče babičky. ČR dodržuje mezinárodní dohodu o právech dítěte, z níž považuje za nejdůležitější právo dítěte vyrůstat s rodiči.

Za syna A., byla podána žádost o udělení mezinárodní ochrany dne 18. 4. 2013, v rámci pohovoru dne 22. 4. 2013 otec nezletilého uvedl, že byl přijat i doplňující zákon v září 2012, o sociální ochraně, každý úředník sociální služby má právo jednat podle svého názoru, pravomoci úředníků nejsou přesně stanoveny. Syn by mohl být v dětském domově vystaven šikaně, ponižování, fyzickému násilí kvůli muslimskému jménu a náboženskému vyznání rodičů. Uvedený zákon může být použit jako nátlak na osobu otce, který je nežádoucí, považován za extremistu, byla by prověřována jeho minulost, bezdůvodně proti němu zakročováno, taková je praxe. V Kyrgyzstánu je to obdobné, ohledně občanství ví, že pokud se dítě narodí Rusce, má ruskou státní příslušnost. Dne 4. 7. 2014 došlo k seznámení zákonné zástupkyně nezletilého s podklady správního orgánu. Za syna U. nar. 17. 7. 2013, byla podána žádost o udělení mezinárodní ochrany dne 30. 7. 2013, v žádosti byly uvedeny obdobné důvody pro udělení mezinárodní ochrany v ČR, 30. 7. 2013 pak v pohovoru otec nezletilého žadatele uvedl obdobné skutečnosti s tím, že v Kyrgyzstánu jsou stejné zákony jako v Rusku, když pracoval na vojenském soudu, viděl, že soudce ke

kyrgyzskému zákonu používal ruské komentáře, Kyrgyzstán nemá samostatný vývoj legislativy, vše se kopíruje podle Ruska, jsou takovou svobodnou provincií Ruska. Zákonná zástupkyně nezletilého byla seznámena s podklady dne 4. 7. 2014.

Účastníci řízení souhlasili s rozhodnutím věci bez nařízení jednání, soud proto ve věci rozhodl v souladu s ust. § 51 odst. 1 s.ř.s., přezkoumal napadené výroky rozhodnutí v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní – s.ř.s.) a konstatoval, že namítaných pochybení v průběhu správních řízení a v napadených rozhodnutích neshledal. Ve svém rozhodnutí pak soud vyšel ze skutkového a právního stavu výše zjištěného (§ 77 odst. 2 s.ř.s.).

Zákon o azylu upravuje v ust. § 12 důvody udělení azylu tak, že azyl se udělí cizinci, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec

- a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo
- b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

V ust. § 13 zákona o azylu je upraven azyl za účelem sloučení rodiny, který lze udělit rodinnému příslušníkovi azylanta, jemuž byl udělen azyl podle § 12 nebo § 14 v případě hodném zvláštního zřetele, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12. Humanitární azyl upravuje ust. § 14, který lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit, jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany není zjištěn důvod pro její udělení podle § 12 zákona o azylu.

Zákon o azylu dále v ust. § 14 a) upravuje důvody udělení doplňkové ochrany, která se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odst. 2) a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Přitom za vážnou újmu se podle odst. 2 považuje

- a) uložení nebo vykonání trestu smrti,
- b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu,
- c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo
- d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

V ust. § 14 b) cit. zákona je upravena doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny, v odst. 1 je uvedeno, že rodinnému příslušníkovi osoby požívající doplňkové ochrany se v případě hodném zvláštního zřetele udělí doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro její udělení. Přitom dle odst. 2 se pro tyto účely rozumí rodinným příslušníkem

- a) manžel či partner osoby požívající doplňkové ochrany,
- b) svobodné dítě osoby požívající doplňkové ochrany, které je mladší 18 let,
- c) rodič osoby požívající doplňkové ochrany, která je mladší 18 let, nebo
- d) zletilá osoba odpovídající za nezletilou osobu bez doprovodu podle § 2 odst. 11

Předpokladem udělení doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny manželu osoby požívající doplňkové ochrany je trvání manželství (partnerství) před udělením doplňkové ochrany cizinci, v případě polygamního manželství, má-li již tato osoba požívající doplňkové ochrany manžela žijícího s ním na území České republiky, nelze udělit doplňkovou ochranu za účelem sloučení rodiny další osobě, která je podle právního řádu jiného státu manželem osoby požívající doplňkové ochrany.

Soud přezkoumal napadená rozhodnutí žalovaného a konstatuje, že správní orgán ve věci žalobkyně a možného závěru o existenci azylově relevantního pronásledování ve smyslu ust. § 12 písm. a) zákona o azylu plně ve svém rozhodnutí odkázal na pravomocné rozhodnutí ze dne 24. 11. 2009, na jehož základě proběhlo soudní řízení před Krajským soudem v Ostravě a posléze i řízení o kasační stížnosti před Nejvyšším správním soudem v Brně, v nichž žalobkyně nebyla úspěšná, v daném řízení uváděla obavy o své bezpečí kvůli svému náboženskému přesvědčení, členství v organizaci Hizb ut-Tahrir a žalovaný zhodnotil její příběh a uzavřel, že se v jejím případě nejednalo o azylově relevantní pronásledování. Na tento svůj závěr žalovaný odkazuje i v nynějším řízení. Sama žalobkyně pak v řízení uvedla, že o dřívějších důvodech již nechce mluvit, svoji novou žádost o udělení mezinárodní ochrany odůvodňuje zejména situací po narození svých dětí a strachem z jejich případného odebrání z rodičovské péče, obavami z toho, že rodiče nebudou moci zůstat spolu vychovávat v klidu své děti. Z uvedených skutečností má soud za zcela prokázané, že důvody, které předpokládá pro udělení mezinárodní ochrany § 12 písm. a) zákona o azylu v daném případě naplněny nejsou, nemohou být ani u nezletilých dětí žalobkyně, neboť tyto se narodily na zdejším území a v Ruské federaci nikdy nepobývaly. V tomto směru je vyprecizováno i rozhodnutí žalovaného, soud tak o nenaplnění cit. podmínek neměl pochybnosti.

Žalobkyně však ve svém případě, i v případě obou nezletilých dětí, namítala zejména odůvodněný strach z pronásledování ve smyslu ust. § 12 písm. b) zákona o azylu, poukazovala na legislativu Ruské federace, která přijala v oblasti práv dítěte novou úpravu, umožňující odebrání dětí z rodičovské péče, které může být zneužíváno právě v případech, kdy státní moc chce touto formou tlačit na vyslýchané osoby, což by mohli být právě žalobkyně s otcem dětí, na základě toho, že vyznávají islám a jsou přívrženci uvedené organizace. Žalovaný za účelem aktuální možnosti hodnocení problému k připomínkám zástupce žalobkyně v průběhu správního řízení doplnil řadu podkladů, které výše soud cituje, z nich pak těžil i ve svém odůvodnění tohoto problému na str. 6 – 8 rozhodnutí ve věci žalobkyně. Jako nejdůležitější argument soud hodnotí vyjádření správního orgánu v tom smyslu, že s ohledem na sdělení žalobkyně je patrné, že státní orgány její země původu ji nepovažují za objekt svého zájmu, proto ani nelze důvodně očekávat, že by ji měla stíhat hrozba pronásledování s jí uváděnými následky. Svůj závěr žalovaný podpořil jednak aktuálními podklady, které soud výše cituje, jednak závěry rozhodnutí NSS ze dne 26. 3. 2008, kdy pod sp. zn. 2 Azs 71/2006 rozebral NSS situaci, která dle názoru soudu dobře dopadá i na tvrzení žalobkyně v této věci. Soud hodnotil přiměřenou pravděpodobnost nežádoucího účinku návratu do země původu, která je dána tehdy,

bývá-li tento důsledek v podobných případech nikoli ojedinělý. Neznamená to, že pravděpodobnost, že nežádoucí účinek nastane, musí být nutně vyšší než pravděpodobnost, že nenastane, tím méně to znamená, že v případě návratu do země původu musí být nastání nežádoucího důsledku prakticky jisté, nýbrž to, že k nežádoucímu důsledku v podobných případech dochází natolik často, že s ním ten, komu takový následek hrozí, musí počítat jako s vcelku běžným jevem a nikoliv jako s jevem pouze výjimečným. Správní orgán přitom dále uvedl, že namítanou skutečnost a četnost jejího výskytu v zemi původu žalobkyně zkoumal a na základě shromážděných podkladů dospěl k jasnému závěru, že za běžný jev tvrzenou skutečnost rozhodně považovat nelze, jedná se spíše o ojedinělé případy. Žalobou namítaný případ se stal v r. 2004, pokud pak podklady takovou možnost uvádějí, tak toliko obecným způsobem. Závěrem pak žalovaný prezentuje přesvědčení, že pokud by tento jev byl skutečně běžnějším v shora uvedeném smyslu pravděpodobnosti, jistě by nezůstal bez povšimnutí organizací, monitorujících dodržování lidských práv. Po seznámení se s citovanými podklady, které jsou součástí správního spisu, pak dospěl soud k závěru, že tato argumentace žalovaného je seriózní, dostatečná a že musí žalovanému přisvědčit, že v případě žalobkyně se jedná o spekulativní námitky, které nemají přesvědčivou oporu. Soud tak reaguje nejen na námitky žalobkyně samotné, ale i na problém, obdobně namítaný ve věcech jejích nezletilých dětí a je přesvědčen, že účastníci řízení nenaplňují podmínky pro vyslovení důvodných obav z pronásledování ve smyslu ust. § 12 písm. b) zákona o azylu. Soud pak již pouze připomíná, že žalovaný se problémem zabýval velmi podrobně a zodpovědně, a to na str. 6 – 8, kdy připomněl i komplikovanost této oblasti práva, v níž se střetávají zájmy rodičů a státních orgánů, samozřejmě i zde může docházet k různým výkladům rodičovských povinností a k vydání necitlivých rozhodnutí, nicméně krajský soud doplňuje, že se tak může stávat i v jiných zemích, které jsou hodnoceny jako zcela demokratické a jsou považovány za státy, které s dodržováním lidských práv nemají obecně problémy. Konečně, žalovaný se v tomto směru zabýval i možnostmi právní ochrany, pro případ, že by podobná situace v zemi původu žalobců vznikla a dospěl k závěru, že taková pomoc je v zemi možná, že by pronásledováním mohlo v dané situaci být pouze odmítnutí veřejné moci poskytnout ochranu a že takový závěr v případě žalobců učinit nelze.

Podmínky ust. § 13 a § 14b) zákona o azylu v případě žalobců naplněny nejsou, žádnému členovi rodiny nebyla v ČR udělena mezinárodní ochrana ani formou azylu, ani doplňkové ochrany.

V dalším se soud zabýval dostatečností podkladů, které měl správní orgán k dispozici pro úvahu o možné existenci důvodů, hodných zvláštního zřetele v případě žalobkyně a jejích nezletilých dětí, které se narodily v ČR. Z pohledu možného udělení humanitárního charakteru však správní orgán neshledal žádný důvod pro vyhovění žádostí, uvedl, že zkoumal jak věk, zdravotní stav tak možnou ekonomickou a sociální situaci žadatelů. Soud pak pouze sleduje, zda v dané věci nedošlo k zneužití správní úvahy v naznačeném rozsahu a obsahu a v daném případě soud takové pochybení neshledal.

Žalobkyně i žaloby obou dětí namítají možné naplnění hrozby vážné újmy ve smyslu ustanovení § 14a) zákona o azylu, odst. 2, písm. b) a d). Pod písm. b) upravuje citované ustanovení hrozbu vážné újmy, spočívající v mučení nebo nelidském či ponižujícím zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu.

V této souvislosti již soud částečně na problém odpověděl shora, napadená rozhodnutí pak řeší namítané obavy žalobkyně a jejích dětí konkrétně na str. 11 – 13 a v případě synů na str. 9 – 10. Žalovaný uvedl, že nedospěl k závěru o azylově relevantní hrozbě vážné újmy a připomněl, že v této souvislosti lze předpoklad její vážné existence konstatovat pouze v případech, kdy reálně a bezprostředně hrozí žadateli po návratu do vlasti, nikoliv v případě, kdy vůbec nastat nemusí, či může jediné v případě přidružení se jiných okolností nebo skutečností, které dosud nelze předjímat. Tento závěr a výklad byl již dříve přijat a vyložen Nejvyšším správním soudem, soud s jeho odkazem v uvedeném případě souhlasí a znovu připomíná, že správní orgán v této souvislosti již dříve odkázal na skutečnost, že žalobkyně neuvedla žádnou hodnověrnou skutečnost, z níž by vyplývalo, že by v době pobytu v Ruské federaci měla být terčem cíleného zájmu státních orgánů. Přesto žalovaný řádně vyargumentoval i tyto okolnosti její věci, dále se pak zabýval namítaným odebráním dětí, zajištěním potřebných dokladů pro případný návrat rodiny do země původu a soud je přesvědčen, že žalobní námitky jsou i v tomto ohledu nedůvodné, neboť neexistence vážné újmy je v těchto ohledech odůvodněna dostatečně. V neposlední řadě pak správní orgán vcelku podrobně reagoval i na námitku potřeby vést rodinný život žalobkyně, dětí a jejich otce v České republice, když žalobkyně tvrdila, že by byla s dětmi v Kyrgyzstánu vystavena nenávistným reakcím na své státní občanství a národnost a naopak otec dětí byl měl obdobné problémy v Rusku. Též namítala, že otec dětí má další dvě děti zde v ČR a v případě vycestování by se s nimi již nemohl stýkat. Správní orgán však správně poukázal jednak na skutečnost, že otec dětí má další dceru v Kyrgyzstánu, s matkou svých dětí, které žijí v ČR, je rozvedený, uvedené skutečnosti tak nemohou mít azylově relevantní charakter. K nutnosti pobývat z nutnosti realizace rodinného života na zdejším území pak žalovaný odkázal na rozhodnutí NSS ze dne 28. 11. 2008, které řešilo problém zásahu do soukromého a rodinného života, soud pak doplňuje, že z jiných dřívějších rozhodnutí krajských i Nejvyššího správního soudu vyplývá, že žadatel nemůže určovat, ve kterém státě hodlá realizovat svůj rodinný život, pokud se nejedná o jasný azylově relevantní důvod. V tomto ohledu tedy, s poukazem na výše uvedené argumentace, nemohlo dojít ani k porušení písm. d) citovaného ustanovení zákona o azylu.

Námitky žalobců nejsou důvodné, správní orgán zabezpečil naprosto dostačující rozsah i obsah relevantních podkladů, zabýval se všemi skutečnostmi, které sdělila žalobkyně, zákonný zástupce nezletilých dětí, i právní zástupce, své závěry řádně odůvodnil, nebyla shledána ani žádná vada řízení. S odkazem na ust. § 78 odst. 7 s.ř.s. proto soud žaloby jako nedůvodné zamítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení soud odůvodňuje ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., když ve věci úspěšný žalovaný správní orgán žádné náklady řízení nežádal.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Hradci Králové dne 26. ledna 2016

JUDr. Jana Kábrtová, v.r.
samosoudkyně